

**REKTOR
TRNAVSKÁ UNIVERZITA
V TRNAVE**

prof. PaedDr. René Bílik, CSc.

Vážený pán
prof. Ing. Robert Redhammer, PhD.
predseda výkonnej rady
Slovenská akreditačná agentúra pre vysoké školstvo
Námestie slobody 11
811 06 Bratislava

Váš list číslo:
2021/79-OAČ:3018/2021

Naše číslo
TU_657-2021

Vybavuje/
Radošovská/203

Trnava
27. 10. 2021

Vec

2021/79-OAC – Zaslanie stanoviska k hodnotiacej správe pracovnej skupiny SAAVŠ

Vážený pán predseda výkonnej rady agentúry,

dovoľujeme si Vám predložiť stanovisko k hodnotiacej správe pracovnej skupiny výkonnej rady Slovenskej akreditačnej agentúry pre vysoké školstvo vypracovanej na základe žiadosti č. 10658 zo dňa 29. marca 2021 o udelenie akreditácie študijného programu s názvom:

- Učiteľstvo pre základné školy pre vzdelávaciu oblasť Matematika a práca s informáciami, 1. a 2. stupeň štúdia (spojený), denná forma štúdia, v študijnom odbore učiteľstvo a pedagogické vedy, oprávňujúci jeho absolventom udeľovať akademický titul „magister“ (Mgr.); jazyk uskutočňovania: slovenský.

S návrhom rozhodnutia pracovnej skupiny a jeho zdôvodnením zásadne **nesúhlasíme**. Ako informácie a dôkazy plnenia kritérií na vyhodnocovanie štandardov pre študijný program vymedzených pracovnou skupinou na úrovni C uvádzame nasledovné.

Stanovisko k vyhodnoteniu úrovne plnenia štandardu SP2

E 1.1 Stanovisko k slovnému hodnoteniu plnenia tohto štandardu

- *V slovnom hodnotení sa uvádza, že osoby zodpovedné za rozvoj a zabezpečovanie kvality študijného programu sú určené formálne a ich participácia na reálnom vyučovaní je otáznava vzhľadom na to, že deklarované počty hodín nezodpovedajú internej smernici pre počet vyučovacích hodín docentov a profesorov.*

S týmto vyjadrením nesúhlasíme, nevieme na základe akých prepočtov bolo toto slovné hodnotenie zrealizované.

Pri výpočtoch pracovnej záťaže pedagogických pracovníkov je nutné počítať s tým, že odporúčaný študijný plán je plánovaný s ponukou povinne voliteľných a výberových predmetov, z ktorých nie všetky budú otvárané v každom roku štúdia a je potrebné zohľadniť aj to, že program je podávaný ako nový a odporúčaný študijný plán je plánovaný na päť rokov dopredu, čiže niektoré predmety z neho budú prvýkrát zabezpečované až o niekoľko rokov,

dokedy sa personálna štruktúra pracoviska, na základe každoročného hodnotenia študijného programu, môže výrazne meniť. Plánovaná a v spise deklarovaná personálna štruktúra plne zodpovedá požiadavkám štandardu na personálne zabezpečenie študijného programu. Zároveň zdôrazňujeme, že na fakulte striktno sledujeme úväzky pedagógov nielen cez vyučované hodiny, ale od roku 2008 aj cez pedagogický výkon (zabezpečených kredito-študentov) a ak by členovia pracovnej skupiny mali záujem overiť si, aká je štandardná záťaž našich pracovníkov, mohli sme im tieto analýzy predložiť. Z nich je zrejmé, že plnenie úväzkových povinností sa u väčšiny pracovníkov fakulty pohybuje na úrovni 100%, priemerné percento plnenia pedagogických úväzkov v zmysle spomínanej smernice na garantujúcom pracovisku je nasledovné: v roku 2018/2019: 101%, 2019/2020: 107 % a 2020/2021: 98%. V prípade, že percento plnenia je vyššie ako 100%, fakulta uvedených pracovníkom vypláca odmenu za nadúväzok.

- *Študijný program je priradený k študijnému odporu 38. Učiteľstvo a pedagogické vedy podľa platnej sústavy študijných odborov Slovenskej republiky. Podľa jadra opisu študijného odboru Učiteľstvo a pedagogické vedy by medzi nosnými témami jadra mala byť aj problematika vzdelávacej inklúzie, ako aj poznatky, v ktorých sa reflektujú otázky relevantného psychologického a sociálno-vedného poznania. Predložený študijný plán síce obsahuje takto zamerané predmety: Psychológia detstva a vzdelávania, Inklúzia vo vzdelávaní, tie však nie sú označené ako profilové predmety v študijnom pláne. Po vyžiadaní PS bol VŠ dodaný samostatný zoznam profilových predmetov, tie však nekorešpondovali v plnej miere s profilovými predmetmi označenými v odporúčanom študijnom pláne.*

S týmto vyjadrením nesúhlasíme, uvedené predmety sú v odporúčanom študijnom pláne deklarované ako povinné, takže predstavujú limitujúcu požiadavku pre riadne ukončenie štúdia v zmysle zákona. Bez ich absolvovania nie je možné ukončenie štúdia, preto podmienku sústavy študijných odborov pre vymedzenie jadrových predmetov považujeme za splnenú. Pri posudzovaní na mieste sme členom pracovnej skupiny predložili zoznam povinných predmetov, z toho mohla vzniknúť disproporcía.

- *Profil absolventa je špecifikovaný, výstupy vzdelávania zodpovedajú oblasti poznania daného študijného odboru, ale nie je v súlade s platnou legislatívou o požiadavkách na kvalifikáciu v učiteľov. Profil absolventa a jeho uplatnenie je v OŠP uvedené ako reakcia na požiadavku vymedzenú v novele vysokoškolského zákona, ktorá však doposiaľ nebola schválená a ani predložená na pripomienkovanie. Nie je známy text novely, takže nie je možné ani posúdiť predložený zámer. Jediným platným dokumentom je Plán obnovy, ktorý však nie je prepojený na aktuálne platnú legislatívu, nemá oporu vo VŠ zákone. Študijný program sa predkladá vo vzdelávacej oblasti, ktorá plne v legislatívnom rámci nemá oporu. V Zákone 138/2019 Z.z. o pedagogických zamestnancoch a odborných zamestnancoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov, sa v paragrafe 10, bod 6 jednoznačne hovorí o predmetoch, nie oblastiach. ISCED2013:0113 uvádza prípravu učiteľov bez predmetovej špecializácie, no nie je možné sa s týmto stotožniť, nakoľko predložený ŠP i v profile absolventa hovorí o učiteľovi predmetov M a INF. Možno teda konštatovať nesúlad získanej kvalifikácie v navrhovanom študijnom programe s aktuálne platnými právnymi predpismi v SR. Podľa aktuálnej Vyhlášky č. 1/2020 Z.z. o kvalifikačných predpokladoch pedagogických zamestnancov je požadované vzdelanie pre učiteľa 2. stupňa ZŠ vysokoškolské vzdelanie 2.stupňa v učiteľskom študijnom programe zameranom na učiteľstvo príslušných predmetov podľa ŠVP pre nižšie sekundárne vzdelávanie. Predložený študijný program nemá oporu v tejto vyhláške, nakoľko ŠP je predkladaný v čase platnosti ŠVP, ktorý učiteľstvo ani učenie podľa vzdelávacích oblastí nepozná.*

Je pravda, že v súčasnosti platná legislatíva nevymedzuje učiteľské študijné programy zamerané na vzdelávaciu oblasť, ale rovnako nevymedzuje ani jednodoborové učiteľské študijné programy, a napriek tomu, takéto typy programov sú bežnou súčasťou ponuky učiteľských študijných programov na viacerých fakultách vzhľadom na to, že ich absolventi sú uplatniteľní a žiadani v pedagogickej praxi. Preto to, že Zákon o VŠ explicitne túto možnosť neurčuje, neznamená, že ju nedovoľuje. V opise študijného programu plánovanú novelu zákona zdôrazňujeme preto, aby sme upozornili na deklarovaný zámer ministerstva školstva na túto zmenu, o ktorom boli informovaní všetci dekáni učiteľských fakúlt, ale aj členovia akreditačnej agentúry, nakoniec záväzok k tejto zmene je schválený aj v spomínanom Pláne obnovy a odolnosti SR. Pri vymedzení § 10, ods. 6 Zákona 138/2019 Z.z. ide zrejme o omyl: tento paragraf nerieši kvalifikačný predpoklad učiteľa ZŠ, ale učiteľa profesijného predmetu. Tento zákon však v § 6, ods. vymedzuje pracovnú činnosť pedagogického zamestnanca a tá je definovaná len vo vzťahu k výchovno-vzdelávacím činnostiam, nie vo vzťahu k aprobačným predmetom. Práve spomínaný profil absolventa z opisu predloženého študijného programu, v ktorom sa uvádza, že „Absolventi magisterského študijného programu Učiteľstvo pre základné školy pre vzdelávaciu oblasť Matematika a práca s informáciami získajú plnú pedagogickú spôsobilosť pre nižšie sekundárne vzdelávanie v príslušných predmetových zameraniach tejto oblasti (matematika, informatika).“ a ustanovenie vyhlášky č. 1/2020 Z.z. o kvalifikačných predpokladoch pedagogických zamestnancov v prílohe č. 1, v III. časti - učiteľ druhého stupňa základnej školy – sa za splnený kvalifikačný predpoklad v študijnom odbore Učiteľstvo a pedagogické vedy (v ktorom je náš program akreditovaný) považuje: „učiteľský študijný program zameraný na učiteľstvo príslušných predmetov podľa štátneho vzdelávacieho programu pre nižšie stredné vzdelávanie“. Z nami predloženého opisu vyplýva, že predložený študijný program je zameraný na predmety prislúchajúce do vzdelávacej oblasti Matematika a práca s informáciami, čiže matematiku a informatiku. Nesúhlasíme ani s vyjadrením, že ŠVP nepozná vyučovanie podľa vzdelávacích oblastí, naopak, tento pojem sa legislatívne využíva už od roku 2008, kedy bol použitý v štátnom vzdelávacom programe a bol vymedzený jeho obsahový a výkonový štandard.

- *Možno teda konštatovať, že získaná kvalifikácia získaná absolvovaním št. programu, nie je vhodná na výkon v opise študijného programu indikovaných povolání. V predloženom písomnom hodnotení Dr. Bodisa je vyzdvihnutá potreba učiteľov aprobácie M-Inf., ako budúci zamestnávateľ sa nevyjadril k príprave učiteľa pre vzdelávaciu oblasť v predloženej forme, keď by učiteľ predmetov matematiky mohol zabezpečiť len predmety informatiky, teda nie inej dvojice predmetov, ako je to možné pri štúdiu aprobácie dvoch predmetov.*

Nesúhlasíme s vyjadrením, že dr. Bodis sa nevyjadril k príprave učiteľov na vzdelávaciu oblasť. Vo svojom písomnom stanovisku, ktoré je súčasťou spisu, dr. Bodis na otázku Myslíte si, že absolventi novoakreditovaného študijného programu Učiteľstvo pre základné školy pre vzdelávaciu oblasť Matematika a práca s informáciami sú potrební na trhu práce a nájdu si uplatnenie ako učelia na základných školách?, odpovedal: „Určite absolventi tohto programu nájdu uplatnenie v praxi, učiteľov tejto aprobácie je nedostatok.“ A v závere svojho stanoviska konštatuje: „Uvedený študijný program je prínosom pre prípravu do praxe.“ Rovnako sa vyjadrili aj ostatní zamestnávateľia, ktorí hodnotili študijný program, ktorí by absolventov tohto programu uvítali: Ing. Beáta Krajčovičová, Mgr. Renáta Olexová, Mgr. Daniel Staněk, PhD.

- *K žiadosti bolo predložené stanovisko ŠPÚ, ktoré však negarantuje prijatie príslušného právneho predpisu, na základe ktorého by absolvent ŠP mohol vyučovať na základnej škole. Stanovisko sekcie stredných škôl MŠVVaŠ SR je irelevantné, pretože sa neopiera o platnú právnu úpravu nehladiac na to, že sekcia stredných škôl nie je kompetentná*

vyjadrovať sa k vzdelávaniu na základnej škole. Dokonca sa v ňom tvrdí, že absolventi učiteľstva pre základné školy budú uplatniteľní ako učelia na stredných školách.

Súhlasíme s tým, že ŠPÚ nemôže garantovať prijatie príslušného právneho predpisu, takúto garanciu nemôže dať žiadna inštitúcia. V žiadnom prípade však nesúhlasíme s vyjadrením, že stanovisko MŠVVaŠ je irelevantné. Ministerstvo sa ako rezortná organizácia vyjadrilo

k otázke uplatniteľnosti absolventov, pričom toto stanovisko si priamo vyžiadala pracovná skupina. To, že sekcia stredných škôl nie je kompetentná sa vyjadrovať k vzdelávaniu na základnej škole, tiež nie je pravda, pretože reorganizáciou MŠVVaŠ (rozdelením sekcie základných a stredných škôl) prešiel pod túto sekciu odbor pedagogických a odborných zamestnancov ([Kontakty | Ministerstvo školstva, vedy, výskumu a športu Slovenskej republiky \(minedu.sk\)](#)), ktorý má otázky kvalifikačných predpokladov priamo v kompetencii. To, že absolventi učiteľstva pre základné školy sú uplatniteľní aj ako učelia stredných škôl tiež nie je nijako prekvapivá informácia, pretože práve s týmto uplatnením (učelia všeobecno-vzdelávacích predmetov na stredných odborných školách) sa pracovalo pri definovaní zmien v príprave učiteľov.

- *Stanovisko MŠVVaŠ, ktoré deklarovala fakulta prišlo na žiadosť fakulty mailom dekanke 7.9.2021. K možnosti uplatnenia absolventa študijného programu sa vyjadrila Sekcia stredných škôl, pričom študijný program má byť zameraný na učiteľstvo pre základné školy. Tento materiál je neakceptovateľný. Konceptia študijného programu pozostáva z troch zložiek, pričom ale medzi nimi nie je veľký súlad. Ide o matematiku, informatiku a učiteľský základ. Na rozdiel od učiteľského základu, kde je zreteľná inovatívna línia, pri matematike a informatike tomu tak nie je (z hľadiska didaktiky).*

O stanovisko MŠVVaŠ sme požiadali hneď ako nás o to požiadali členovia pracovnej skupiny. Prvé stanovisko MŠVVaŠ, ktoré doručili priamo SAAVS, obsahovalo odmietnutie spracovania tohto vyjadrenia, pretože sústava študijných odborov v odbore 38. učiteľstvo a pedagogické vedy neukladá rezortnej organizácii, v tomto prípade MŠVVaŠ, vyjadrovať sa k uplatneniu absolventov. Keďže pri posudzovaní na mieste pracovná skupina opätovne vyžadovala toto stanovisko, dekanka fakulty opätovne urgovala jeho doručenie na ministerstve. Na základe jej urgency bolo stanovisko doručené 7.9.2021 a predložené členom pracovnej skupiny. K relevancii vyjadrenia sekcie stredných škôl, resp. jej odboru sme sa už vyjadrili. Nesúhlasíme s vyjadrením, že v odborovej zložke nie je inovatívna línia, predložený študijný program obsahuje veľké množstvo nových didakticky zameraných predmetov, napr. gamifikácia a hravá forma vyučovania, tvorba didaktických testov a ich vyhodnocovanie, metódy riešenia úloh matematických súťaží, robotické stavebnice vo vzdelávaní, modelovanie a simulácia systémov, riešenie úloh programátorských súťaží, interaktívne animačno-simulačné nástroje vo vyučovaní na ZŠ, tvorba aplikácií v mikrosvetoch. Predmety študijného programu dokonca reagujú aj na pripravovanú, dnes už legislatívne schválenú (schválená v NR SR 20.10.2021) pozíciu digitálneho školského koordinátora (napr. školské informačné systémy, bezpečnosť informačných systémov, dištančné formy vzdelávania, tvorba elektronických učebných materiálov, interaktívna tabuľa vo vzdelávaní, tvorba edukačných webových aplikácií, databázové systémy, počítačové siete, správa IKT prostriedkov na školách).

- *Za vážny nedostatok považujeme predložený obsah štátnej skúšky podľa okruhov otázok z predmetu Matematika a práca s informáciami-štátna skúška, ktoré boli dodatočne dodané po vyžiadaní PS, nakoľko informačný list k tomuto predmetu ich neuvádzal. Skúška je podľa študijného plánu z predmetu Matematika a práca s informáciami, pričom jej obsahom by mali byť pokryté všetky povinné predmety stanovené v odporúčanom ŠP (uvedené aj v informačnom liste). Počet profilových povinných predmetov z časti- pedagogický základ : matematika : informatika je 3:8:5 (19%Pg, 50% M, 31% Inf.). Predložené okruhy otázok na ŠS v časti A obsahujú 50% M a 50% Inf., v časti B je tiež len informatika a matematika s odborovými didaktikami.*

- *Takto ŠS nekorešponduje s povinnými predmetmi štúdia ani s profilom absolventa, nakoľko tam absentuje pedagogický základ. Navyše tým absolvent nenapĺňa požiadavky vymedzené jadrom znalostí študijného odboru Učiteľstvo a pedagogické vedy podľa platnej sústavy študijných odborov SR. Navyše vzhľadom k vymedzeniu profilových predmetov vo vzťahu k tematickým oblastiam stanoveným v ŠVP, absentuje predmet, v ktorom by absolvent získal vyššiu odbornosť v oblasti*
- *Kombinatoriky, pravdepodobnosti a štatistiky. Táto oblasť je zahrnutá na úrovni vyučovania týchto tém na ZŠ len v rámci didaktiky matematiky a hlbšie poznatky môže študent získať len v rámci PVP predmetov, to ale nezaručuje, že si ich vyberie. Táto časť matematického vzdelávania výrazne absentuje v porovnaní s matematickou analýzou, algebrou a geometriou.*

Nestotožňujeme sa s názorom členov pracovnej skupiny týkajúceho sa štátnych skúšok. Pripomíname, že neexistuje zákonná povinnosť na realizáciu štátnych skúšok, na riadne ukončenie štúdia je zákonom stanovená len záverečná práca s obhajobou, čiže nemôže byť ani vyžadované, aby všetky predmety boli v štátnej skúške obsiahnuté a tým limitovať splnenie štandardu, resp. plnenie podmienok opisu, lebo štátna skúška ani nemusí byť v spise obsiahnutá. Nevieme, či toto vyjadrenie máme chápať tak, že ak by študijný program bol ukončený len obhajobou práce a neobsahoval štátnu skúšku, nebol by splnený profil absolventa podľa opisu ŠO? Odporúčaný študijný plán má, podľa nášho názoru obsahovať predmety, ktoré pokrývajú nosné témy jadra a nie ich skúšať na štátnej skúške. Žiaden predpis ani nestanovuje, že okruhy štátnicových otázok musia byť súčasťou informačného listu. Na našej fakulte sa okruhy štátnicových otázok pravidelne aktualizujú a zverejňujú sa vždy v októbri aktuálneho akademického roka. Preto sme okruhy štátnicových otázok vypracovávali až po ich dožiadaní, pričom vážne možno polemizovať aj s názorom, že ak nie sú pri štátnej skúške vymedzené okruhy zo všeobecného základu, tak pri skúšaní odborovej didaktiky tieto okruhy nebudú zahrnuté do komplexnosti preverovania profesijnej vybavenosti študentov. Štátne skúšky považujeme totiž za komplexné preverenie spôsobilosti študenta schopného integrovať získané poznanie v priebehu štúdia. Musíme aj skonštatovať, že ak by sme sa stotožnili s vyjadrením členov pracovnej skupiny v otázke štátnych skúšok, väčšina v súčasnosti poskytovaných učiteľských študijných programov by v súčasnosti nespĺnila túto podmienku.

Nestotožňujeme sa ani s názorom, že program neobsahuje predmet zameraný na oblasť kombinatoriky, pravdepodobnosti a štatistiky, táto oblasť, ako sa aj v stanovisku samotnom uvádza, je obsiahnutá v didaktike matematiky a odporúčaný študijný plán obsahuje aj samostatný predmet s týmto zameraním (PV). To, či si ho študenti vyberú, je závislé od odporúčaní študijných poradcov, ale aj od šírky ponuky povinne voliteľných predmetov v aktuálnom roku, tým sa predpoklad jeho výberu môže zvýšiť. Pri tvorbe odporúčaného študijného plánu sme reflektovali odporúčanie SAAVS a zvýšili sme podiel PV predmetov na 40%, aby sme umožnili flexibilitu ciest pri dosahovaní vzdelávacích cieľov. Pri takomto vysokom podiele PV predmetov však nie je možné zabezpečiť, aby všetky boli realizované ako povinné.

- *Kreditové ohodnotenie predmetov vzhľadom k stanovenému počtu kontaktných hodín je však rôzne. Podmienky na absolvovanie predmetu sú určené jasne, no vzhľadom na rôznu časovú záťaž sú niektoré nadhodnotené. V informačných listoch výrazne absentuje popis výsledkov vzdelávania podľa Dublinských deskriptorov, nie sú popísané časové dotácie jednotlivých položiek v rámci nekontaktnej výučby vzhľadom k požadovaným podmienkam absolvovania predmetu. Týmto sa javia podmienky vzhľadom na kreditovú hodnotu a pracovnú záťaž neraz nadhodnotené alebo naopak. V časti informačných listov často absentuje aktuálna študijná literatúra. Na druhej strane, medzi odporúčanou literatúrou sa nachádzajú aj knihy série „Matika pre spolužiakov“, ktoré nestor českých didaktikov matematiky prof. F. Kuřina označil za didaktický podvod a Slovenská*

matematická spoločnosť reagovala na tieto knihy stanoviskom, ktoré je dostupné na internete: <http://www.math.sk/sms/stanovisko-sms-k-suboru-knih-matika-pre-poluziakov/>.

Kreditová záťaž na Trnavskej univerzite v Trnave je jednotne vyjadrená 25 hodinami práce na získanie 1 kreditu, tento princíp bol uplatnený aj pri tvorbe tohto študijného programu. Zároveň je obmedzený aj počet hodín prezenčnej výučby v jednom týždni (na 20 hodín štandardnej záťaže, čo reflektuje aj efektivitu poskytovaných študijných programov –

štandard zdroje) pri dodržaní štandardnej kreditovej záťaže (30 kreditov za semester). Podmienky na absolvovanie predmetu v sebe zahŕňajú aj nekontaktnú výučbu, ktorej rozsah je určený pri každom predmete v odporúčanom študijnom pláne. Pri tvorbe informačných listov sme vychádzali z platnej vyhlášky o kreditovom systéme štúdia, ktorá v prílohe určuje jej obsah a atribúty. Keďže Trnavská univerzita v Trnave je nositeľom značky ECTS, pozná a uplatňuje kritériá na vymedzenie kreditovej záťaže. Dublinské deskriptory považujeme za nástroj, ktorý vymedzuje kľúčové výsledky vzdelávania a kvalifikačné rámce pre jednotlivé stupne vzdelávania v Európskom priestore, uplatňovali sme ich pri tvorbe profilu absolventa, ako je to nakoniec odporúčané aj v štandardoch pre študijný program SAAVS. Uvedenie predmetnej literatúry v informačnom liste na treťom a štvrtom mieste považujeme za chybu, mohli by sme sa obhajovať, že je tam uvedená ako odstrašujúci príklad, nebudeme to robiť, lebo nepredpokladáme, že toto by mohlo byť dôvodom, že študijný program nemôže akreditovaný. Podotýkame, že informačné listy predmetov sa každoročne aktualizujú, čiže táto a takáto literatúra sa v nich už v budúcnosti neobjaví.

E 1.3 Stanovisko k zisteným nedostatkom súvisiacim s neplnením štandardu:

- *Podľa jadra opisu študijného odboru Učiteľstvo a pedagogické vedy by medzi nosnými témami jadra mala byť aj problematika vzdelávacej inklúzie, ako aj poznatky, v ktorých sa reflektujú otázky relevantného psychologického a sociálno-vedného poznania. Predložený študijný plán síce obsahuje takto zamerané predmety: Psychológia detstva a vzdelávania, Inklúzia vo vzdelávaní, tie však nie sú označené ako profilové predmety v študijnom pláne. Po vyžiadaní PS bol VŠ dodaný samostatný zoznam profilových predmetov, tie však nekorešpondovali v plnej miere s profilovými predmetmi označenými v odporúčanom študijnom pláne.*

Ako sme už uviedli pri slovnom hodnotení, uvedené predmety sú v odporúčanom študijnom pláne označené ako povinné a ich absolvovanie je nutnou a limitujúcou podmienkou pre riadne ukončenie štúdia. Tento typ predmetov (povinné) sme prezentovali členom pracovnej skupiny aj pri ich posudzovaní na mieste.

- *Možno teda konštatovať nesúlad získanej kvalifikácie v navrhovanom študijnom programe s aktuálne platnými právnymi predpismi v SR. Študijný program sa predkladá vo vzdelávacej oblasti, ktorá plne v legislatívnom rámci nemá oporu. V Zákone 138/2019 Z.z. o pedagogických zamestnancoch a odborných zamestnancoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov, sa v paragrafe 10, bod 6 jednoznačne hovorí o predmetoch, nie oblastiach. ISCED2013:0113 uvádza prípravu učiteľov bez predmetovej špecializácie, no nie je možné sa s týmto stotožniť, nakoľko predložený ŠP i v profile absolventa hovorí o učiteľovi predmetov M a INF.*

V tejto pripomienke ide zrejme o omyl, keďže uvedený paragraf Zákona 138/2019 Z.z. v ňom rieši inú oblasť (učiteľa profesijných predmetov). V prípade predloženého študijného programu sa môže javiť ako legislatívne problematické len označenie jeho názvu, keďže vzdelávaciu oblasť Matematika a práca s informáciami tvoria len dva aprobačné predmety matematika a informatika (ako je to ukotvené v štátnom vzdelávacom programe). Ak by bol program označený ako učiteľstvo pre základné školy v kombinácii predmetov matematika a informatika, vyjadroval by tento názov to isté ako učiteľ pre základné školy pre vzdelávaciu

oblasť matematika a práca s informáciami. Práve preto, že v opise študijného programu uvádzame, že jeho absolvent je spôsobilý učiť tieto dva aprobačné predmety (ktoré tvoria uvedenú oblasť) a tým napĺňa aj súčasne platnú legislatívu.

- *Profil absolventa a jeho uplatnenie je v OŠP uvedené ako reakcia na požiadavku vymedzenú v novele vysokoškolského zákona, ktorá však doposiaľ nebola schválená a ani predložená na pripomienkovanie.*

Novela zákona o vysokých školách, ktorá obsahuje návrh paragrafu 53 a), ktorý plne reflektuje existenciu tohto typu učiteľských študijných programov vstúpila do

medzirezortného pripomienkového konania od 22.10. do 12.11.2021 (<https://www.slovlex.sk/legislativne-procesy/SK/LP/2021/596>).

- *Kvalifikácia získaná absolvovaním št. programu, nie je vhodná na výkon v opise študijného programu indikovaných povolání. Podľa aktuálnej Vyhlášky č. 1/2020 Z.z. o kvalifikačných predpokladoch pedagogických zamestnancov je požadované vzdelanie pre učiteľa 2. stupňa ZŠ vysokoškolské vzdelanie 2.stupňa v učiteľskom študijnom programe zameranom na učiteľstvo príslušných predmetov podľa ŠVP pre nižšie sekundárne vzdelávanie. Predložený študijný program nemá oporu v tejto vyhláške, nakoľko ŠP je predkladaný v čase platnosti ŠVP, ktorý učiteľstvo ani učenie podľa vzdelávacích oblastí nepozná. Predložené stanoviská sa nevyjadřili k perspektíve akceptovateľnosti takéhoto absolventa.*

S týmto vyjadrením nesúhlasíme, predmetná vyhláška uvádza, že kvalifikovaný učiteľ predmetov musí mať absolvovaný študijný program v študijnom odbore učiteľstvo a pedagogické vedy (tento predpoklad prekladaný program spĺňa) a „učiteľský študijný program zameraný na učiteľstvo príslušných predmetov podľa štátneho vzdelávacieho programu pre nižšie stredné vzdelávanie“. Štátny vzdelávací program pre vzdelávaciu oblasť Matematika a práca s informáciami uvádza ako príslušné predmety matematiku a informatiku. Tie uvádzame aj my v opise študijného programu, čiže ich chápeme ako splnený kvalifikačný predpoklad. Náš predpoklad potvrdzuje aj stanovisko MŠVVaŠ. Samozrejme, že po úprave legislatívy budú tieto otázky jasnejšie, najmä sa vymedzí alternatíva vzdelávania učiteľov len pre ZŠ. Z dôvodu, aby sa overila možnosť podania takýchto spisov už pri súčasne platnej legislatíve, sa uskutočnilo aj januárové stretnutie zástupcov dekanov pedagogických fakúlt, zástupcov SAAVS a ŠPÚ. Na tomto stretnutí predstavitelia SAAVS deklarovali otvorenosť agentúry pre prijímanie tohto typu žiadostí. Mimochodom, ani jednodoborové učiteľské programy vysokoškolský zákon nepozná a na vysokých školách sú bežne realizované ako štandardné. Zároveň upozorňujeme aj na vyjadrenie členov pracovnej skupiny uvedené priamo v tejto správe pri slovnom hodnotení plnenia štandardu 6, kde sa uvádza, že „je zabezpečené garantovanie učiteľmi pre jednotlivé predmety“.

- *Predložený obsah štátnej skúšky podľa okruhov otázok z predmetu Matematika a práca s informáciami-štátna skúška. ŠS nekorešponduje s povinnými predmetmi štúdia ani s profilom absolventa, nakoľko absentuje pedagogický základ. Navyše tým absolvent nenapĺňa požiadavky vymedzené jadrom znalostí študijného odboru Učiteľstvo a pedagogické vedy podľa platnej sústavy študijných odborov SR. Vo vzťahu k tematickým oblastiam stanoveným v ŠVP medzi profilovými predmetmi, absentuje predmet v oblasti Kombinatoriky, pravdepodobnosti a štatistiky. Táto oblasť je zahrnutá na úrovni vyučovania týchto tém na ZŠ len v rámci didaktiky matematiky a hlbšie poznatky môže študent získať len v rámci PVP predmetov, to ale nezaručuje, že si ich vyberie. Táto časť matematického vzdelávania výrazne absentuje v porovnaní s matematickou analýzou, algebrou a geometriou. Chýba tiež výraznejšie didaktické zameranie programu.*

Ako sme už uviedli vyššie, štátna skúška nie je povinnou súčasťou ukončenia vysokoškolského štúdia. Ak by sme prijali túto pripomienku, tak školy, ktorých študenti končia štúdium bez absolvovania štátnej skúšky, by nikdy nemohli splniť požiadavku opisu

študijného odboru. Podľa nášho názoru sa profil absolventa nenapĺňa len štátnou skúškou, ale celým obsahom a rozsahom štúdia. Nesúhlasíme ani s pripomienkou, že chýba didaktické zameranie programu. Ako sme uviedli v predchádzajúcich odsekoch, rozsah kreditov za povinné predmety odboru v danom študijnom programe je 51 kreditov, za povinne voliteľné 101 kreditov. Odborová didaktika a všeobecný základ v povinných predmetoch sú zastúpené 111 kreditmi a v povinne voliteľných predmetoch 64 kreditmi. Čiže ide o pomerné zastúpenie, ktoré v porovnaní s niektorými fakultami pripravujúcimi učiteľov je nadštandardne v prospech všeobecno-vzdelávacích a odborovo-didaktických predmetov.

Stanovisko k vyhodnoteniu úrovne plnenia štandardu SP6

E 5.1 Stanovisko k slovnému hodnoteniu plnenia tohto štandardu

- *VŠ predložila VUPCH len zamestnancov Katedry matematiky a informatiky PdF TU, ktorí sú tiež uvedení ako školitelia záverečných prác. Nakoľko sa jedná o študijný program, v rámci ktorého patria medzi profilové predmety i predmety "učiteľského základu", ktorý sa v tomto prípade posudzujem ako súčasť programu a je jeho neoddeliteľnou súčasťou, absentuje tu zapojenie učiteľov zabezpečujúcich pedagogicko-psychologické predmety (nie sú prístupné ich VUPCH, nie sú zapojení do záverečných prác ani do štátnych skúšok).*

Garantujúcim pracoviskom uvedeného študijného programu je Katedra matematiky a informatiky, v spise predložili len VUPCH päť osôb, ktorých výstupy tvorivej činnosti boli pri akreditácii predloženého programu posudzované. Iné členovia pracovnej skupiny nežiadali. Vychádzali sme z predpokladu, že ak si budú chcieť pozrieť VUPCH všetkých na programe zúčastnených osôb, môžu o to požiadať, alebo ich môžu nájsť na stránke každej katedry, kde ich v personálnej štruktúre pracoviska uvádzame pri všetkých zamestnancoch fakulty.

- *Učiteľ zabezpečujúci profilový predmet (UZPP) Ing. Mgr. Roman Horváth, PhD. nie je docentom ani nepôsobí na funkčnom mieste docenta, čo neumožňuje, aby štandardne zabezpečil profilový predmet.*

Podmienka štandardov pre študijný program vydaných SAAVS nevymedzuje povinnosť, aby osoba, ktorá zabezpečuje profilový predmet, bola docentom alebo na funkčnom mieste docenta, uvádza len, že je to štandardné. Na viaceré otázky týkajúce sa kvalifikačného predpokladu týchto osôb, predseda akreditačnej agentúry pripustil, že to môže byť odborný asistent, ktorý svojou tvorivou činnosťou preukazuje, že napĺňa predpoklad obsadenia funkčného miesta docenta. To je práve prípad Ing. Mgr. Romana Horvátha, PhD., ktorý tento kvalifikačný predpoklad napĺňa a pri zosúladovaní študijných programov bude na funkčné miesto aj preradený, avšak z hľadiska efektivity vynakladania finančných prostriedkov fakulty sme nevideli dôvod, aby na takomto mieste s vyšším mzdovým nárokom bol už jeden a pol roka dopredu, zvlášť keď ide o nový študijný program, ktorého realizácia sa v prípade úspešnej akreditácie predpokladá až od akademického roku 2022/2023.

- *Pracovisko má nízky potenciál zabezpečovať profilové predmety štandardne docentmi a profesormi, navyše veková štruktúra nezaručuje dlhodobú udržateľnosť v oblasti informatiky. Predmety a rozvoj pracoviska zastrešuje jediná profesorka vo veku 70 rokov.*

S uvedenou pripomienkou nesúhlasíme, na pracovisku pôsobí jedna profesorka a štyria docenti, pričom jeden z nich má splnené kritériá na začatie inauguračného konania. Jeden z docentov ani nebol využitý pri dokladovaní výstupov tvorivej činnosti. Jedna odborná asistentka v budúcom mesiaci začne habilitačné konanie a ďalší dvaja odborní asistenti splňajú kritériá na obsadenie funkčných miest docenta. Veková štruktúra pracoviska je 53,9 roka, päť pracovníkov katedry má menej ako 50 rokov.

- *V prípade osoby zodpovednej za študijný program je vek 70 rokov pri podávaní žiadosti rizikom, pričom žiadateľ pri posudzovaní na mieste neuviedol spôsob*

zabezpečenia kontinuálnej garancie kvality programu na tejto pozícii. Pani profesorka je jediný profesor na pracovisku, ktorý môže byť osobou zodpovednou za uskutočňovanie študijného programu v druhom stupni vzdelávania (pokiaľ to má byť pracovník Katedry matematiky a informatiky PdF TU).

Nemôžeme sa stotožniť s týmto vyjadrením, pani profesorka napriek svojmu veku, je vedecky a publikačne vysoko aktívna. Za rok 2020, podotýkame, že ide o rok poznačený pandémiou koronavírusu, v ktorom mnohí tvoriví pracovníci ustali vo svojej tvorivej činnosti, má v CREPČ2 zaevidovaných 42 záznamov a z nich 3 záznamy ADC. Nesúhlasíme ani s hodnotením možnej continuity pracoviska, doc. Holý už v tejto chvíli spĺňa inauguračné kritéria a kvalifikačné postupy ostatných pracovníkov sme uviedli vyššie.

- *Participácia zodpovedných zabezpečujúcich učiteľov na reálnom vyučovaní je otázna vzhľadom na to, že deklarované počty hodín nezodpovedajú internej smernici pre počet vyučovacích hodín docentov a profesorov. Problémom je ich počet, pracovná kapacita a rozvrhnutie pracovnej záťaže, ktoré nezodpovedá interným predpisom. Preto je možné vysloviť obavy o to, že v prípade schválenia študijného programu nebudú predmety zabezpečovať v plnom rozsahu učitelia uvedení v žiadosti.*

Nesúhlasíme s týmto vyjadrením, netušíme z akých prepočtov členovia pracovnej skupiny vychádzali, nevieme či v rovnakom čase uplatnili celú ponuku povinne voliteľných predmetov, čo je však vzhľadom na naše interné predpisy nereálne, ani nevieme, či zobrali do úvahy fakt, že niektoré predmety v tomto študijnom programe sa budú zabezpečovať najskôr o 6 rokov. Žiadnu analýzu v tejto oblasti nám nepredložili a ani nás nepožiadali o analýzy plnenia úväzkových povinností, resp. plnenie pedagogického výkonu (prepočet efektivity pracovníkov prostredníctvom kredito-študentov). Z nich jednoznačne vyplýva (ako je uvedené aj vyššie), že pracovníci garantujúceho pracoviska majú pracovnú záťaž z hľadiska plnenia úväzkových povinností pohybujúcu sa na úrovni 100%, konkrétne v roku 2018/2019: 101%, 2019/2020: 107 % a 2020/2021: 98%.

E 5.3 Stanovisko k zisteným nedostatkom súvisiacim s neplnením štandardu:

- *Učiteľ zabezpečujúci profilový predmet (UZPP) Ing. Mgr. Roman Horváth, PhD. nie je docentom ani nepôsobí na funkčnom mieste docenta, čo neumožňuje, aby štandardne zabezpečil profilový predmet.*

S týmto vyjadrením nesúhlasíme, podľa viacerých vyjadrení predstaviteľov SAAVS je možné, aby profilové predmety zabezpečoval aj odborný asistent, ktorý spĺňa kritéria na obsadenie funkčného miesta docenta. Uvedený pracovník tieto predpoklady napĺňa, a to, že momentálne na funkčnom mieste nie je, je len z dôvodu efektívneho nakladania so mzdovými prostriedkami – plnenie štandardu zdroje.

- *Absentuje zapojenie učiteľov zabezpečujúcich pedagogicko-psychologické predmety (nie sú prístupné ich VUPCH, nie sú zapojení do záverečných prác ani do štátnych skúšok).*

VUPCH uvedených pracovníkov sú zverejnené v personálnej štruktúre pracoviska na webovom sídle fakulty. V spise sme odovzdávali len VUPCH päťice pracovníkov, ktorí predkladali výstupy tvorivej činnosti, čiže ani VUPCH ostatných pracovníkov garantujúceho pracoviska sme nepredkladali. Vychádzali sme z predpokladu, že členovia pracovnej skupiny si ich overili priamo z internetu, lebo nás o žiadne doplnenie nepožiadali. Záverečné práce vo všetkých učiteľských študijných programoch poskytovaných fakultou sú viazané na predmety jadra príslušného študijného programu, súčasťou štátnych skúšok je časť venovaná odborovej didaktike a posudzovanie portfólia študentov, v ktorom sa overujú všetky predpoklady pre výkon učiteľského povolania. Len pripomíname, že jediná zákonom vymedzená štátna skúška je záverečná práca s obhajobou.

- *V programe pôsobí jediný profesor vo funkcii profesor vo veku 70 rokov, ktorý je súčasne odpovedanou za študijný program. Pracovisko aktuálne nemá a ani neprezentovalo potenciál zabezpečiť profilové predmety inými docentmi alebo profesormi, navyše veková štruktúra nezaručuje dlhodobú udržateľnosť v oblasti informatiky.*

Štandardy pre akreditáciu študijného programu vyžadujú, aby magisterský študijný program zabezpečoval jeden profesor, preto celkom nechápeme úvodné vyjadrenie tohto stanoviska. Hľadisko veku nie je v štandardoch limitujúce a o opodstatnenosti prof. Stoffovej na tejto pozícii sme písali vyššie. O predpokladoch potenciálu rozvoja pracoviska sme písali vyššie a informovali sme o ňom aj členov pracovnej skupiny, takže vôbec nevieme, z čoho vychádza ich konštatovanie, že pracovisko tento potenciál nemá (doc. Holý spĺňa kritériá na preradenie na FM profesora, Ing. Pšenáková má splnené kritériá na začatie habilitačného konania a na základe predbežných rokovaní s pracoviskom, na ktorom sa habilitačné konanie bude konať

sa začne ešte tento kalendárny rok, Mgr. Horváth a Ing. Štrbo spĺňajú kritériá na obsadenie FM docenta).

Vážený pán predseda výkonnej rady agentúry,

sme si istí, že sa nám podarilo preukázať plnenie kritérií pre posudzovanie štandardov, v ktorých podľa vyjadrení členov pracovnej skupiny nenaplníme štandard. V prípade, že je potrebné niektoré vyššie uvedené skutočnosti dokladovať, resp. doplniť, sme pripravení tak urobiť.

Musíme priznať, že z hodnotenia pracovnej skupiny sme sklamaní a prekvapení, zaráža nás, že napríklad zo 103 posudzovaných kritérií členovia pracovnej skupiny nenašli ani jedno, v ktorom by sme mohli byť príkladom dobrej praxe pre ostatné vysoké školy. Pritom naša fakulta napríklad ako prvá zaviedla povinnosť vypisovať termíny skúšky na každý predmet každý týždeň a všetky termíny na skúšanie vypísať už posledný týždeň semestra bez ohľadu na to, koľko študentov predmety navštevuje, rovnako aj povinnosť zapísať hodnotenie do troch dní. Ako prví sme začali realizovať aj študentskú akciu „Káva za názor.“ Naša univerzita ako jediná na Slovensku má psychologickú ambulanciu (nie poradňu, ale akreditované zdravotnícke zariadenie, v ktorom poskytuje bezplatnú zdravotnú starostlivosť) a myslíme si, že príkladov pre tak širokú škálu oblastí by bolo aj viac. Uviesť by sme mohli veľa ďalších takých príkladov. Prekvapuje nás taktiež to, že množstvo hodnotiacich vyjadrení ide za rámec explicitných kritérií a požiadaviek a zakladá sa na osobných názoroch.

Chápeme, že hodnotenie úrovne tvorivých činností musí byť prísne, ale nevieme ako pri ostatných programoch nastaviť jeho kritériá, ak v časti E.6.1. Hodnotenie úrovne tvorivých činností je výstup č. 20 hodnotený písmenom A. Ide o výstup evidovaný v databáze WOS, ktorý má 24 SCI citácií od zahraničných autorov, s vylúčením autocitácií. Mali sme za to, že takýto typ výstupu by v uvedenom študijnom odbore mohol predstavovať excelentnú medzinárodnú úroveň A+.

Zároveň nie celkom chápeme aj pripomienku uvedenú v odporúčaní E.7.4. súvisiacu so štandardom 8, v ktorej je nám odporúčané „vybudovanie lepšej oddychovej zóny pre študentov“. Práve v piatok 3.9.2021, čiže tesne pred návštevou pracovnej skupiny, sme relaxačnú zónu pre študentov vybudovali, je zariadená novými sedacími súpravami, kreslami a stolmi.

Za omyl považujeme aj E.10.1. Slovné hodnotenie štandardu 11 Priebežné monitorovanie, periodické hodnotenie a periodické schvaľovanie študijného programu, v ktorom sa uvádza: „Vnútroštruktúrný systém UK prebieha procesom zosúladovania.....“

Vážený pán predseda výkonnej rady agentúry,

žiadosť o akreditáciu uvedeného programu sme podávali ako reflexiu na požiadavku MŠVVaŠ, ktoré prostredníctvom ministra školstva a riaditeľky ŠPÚ, všetkých dekanov pedagogických fakúlt informovalo o zámere zmeniť organizáciu vzdelávania na základných

školách a prispôbiť tomu aj prípravu učiteľov. Zároveň sme jeho akreditáciou plnili spoločenskú objednávku, keďže program je pripravený v oblasti, ktorá trpí absolútnym nedostatkom uchádzačov o zamestnanie. Veríme preto, že naša snaha bude objektívne a spravodlivo posúdená, za čo vopred ďakujeme.

S pozdravom

prof. PaedDr. René Bílik, CSc.
rektor Trnavskej univerzity v Trnave